

Lager Onderwijs

Fevlado is voorstander van een bilinguale - biculturele onderwijsvorm waarbij het doel is dove kinderen in gelijke mate te onderwijzen in Vlaamse Gebarentaal (VGT) en Nederlands. In bilinguaal-bicultureel onderwijs wordt verwacht dat elke leerkracht vlot is in Nederlands en Vlaamse Gebarentaal. Om dit ten volle te kunnen realiseren, zijn de volgende zaken nodig:

- structureel onderzoek naar de VGT
- eenduidige visie omtrent het aanbieden van VGT en Nederlands
- ontwikkelen van adequate didactische methoden en materialen
- onderzoek naar de invoering en evaluatie van tweetalig onderwijs
- aanbod cursus VGT aan ouders van dove kinderen
- samenwerking tussen de dovenscholen, Vlaamse Gebarentaalkundigen en het Vlaams Gebarentaalcentrum.

Het onderwijs speciaal gericht tot dove kinderen moet heropgewaardeerd worden en mag niet beschouwd worden als een laatste vangnet voor kinderen met een meervoudige handicap.

Fevlado eist dat de vakken *Vlaamse Gebarentaal* en *Dovencultuur* als verplichte vakken opgenomen worden in het onderwijscurriculum binnen het dovenonderwijs. De dovenscholen moeten op alle niveaus meer dove personeelsleden aannemen daar zij belangrijke rolmodellen zijn.

In de uitbouw van het Vlaamse dovenonderwijs moet Fevlado op automatische wijze betrokken worden als volwaardige partner.

Lerarenopleiding

Momenteel wordt er binnen de reguliere lerarenopleiding heel beperkt aandacht besteed aan onderwijs voor dove kinderen. Binnen de Voortgezette Lerarenopleiding Bijzonder Onderwijs is de aangeboden informatie vaak onvolledig en verouderd. Een aanpassing van de opleiding dringt zich op met als aandachtspunten taal en kennisoverdracht.

Ouders

Fevlado wil zich engageren om naar horende en dove ouders toe volledige en juiste informatie te bieden over het dovenonderwijs.

Dove medewerkers en leerkrachten

Fevlado vraagt dat scholen duidelijkheid en transparantie hanteren in het aanwerven en aanstellen van Dove medewerkers. Zij moeten gezien worden als volwaardige medewerkers met een duidelijk omschreven takenpakket. Dit geldt ook voor de Dove leerkrachten.

Secundair onderwijs

Fevlado is voorstander van het bilinguaal-bicultureel onderwijs waarbij de vakken *Vlaamse Gebarentaal* en *Dovencultuur* volwaardige vakken zijn.

In de tweede en derde graad van het secundair onderwijs moet de mogelijkheid geboden worden om met geïntegreerd / inclusief onderwijs te starten. Het principe van inclusief onderwijs moet op elk niveau volbracht worden, dit betekent dat de school zich aanpast aan de noden van het kind op vraag van de jongere en de ouders. Concrete voorbeelden voor een dove leerling:

- tolkondersteuning voor het volledige lessenspakket

- tolkondersteuning bij schoolactiviteiten die niet tijdens de lessen georganiseerd worden
- aanpassing van de infrastructuur van de school
- samenwerking tussen de integratie/inclusieschool en de Dovengemeenschap

Investeren in de integratie van dove kinderen en jongeren in het regulier onderwijs mag niet ten koste gaan van het investeren in het dovenonderwijs.

Hoger onderwijs

Fevlado vraagt een meer flexibele houding van het departement onderwijs ten opzichte van het inschakelen van tolken in het hoger onderwijs. Ook moet de mogelijkheid bestaan om twee tolken op eenzelfde moment in te schakelen.

Fevlado vraagt om een meer flexibele besteding van het budget Pedagogische Begeleiding, een ondersteuning van 12 572 euro per jaar, voorzien vanuit het Vlaams Fond. Dit budget kan momenteel niet aangewend worden voor het inschakelen van een tolk.

Fevlado verwacht van de hogescholen en universiteiten meer begrip voor de situatie van Dove studenten. Dit moet zich manifesteren in het toekennen van het Bijzonder Statuut, flexibiliteit in het toekennen van de vervangingsvakken *Vlaamse Gebarentaal* en *Dovencultuur* en het voorzien van meer mogelijkheden voor Dove studenten om via uitwisselingen in het buitenland ervaringen op te doen.

Fevlado vraagt dat universiteiten en hogescholen waar mogelijk een financiële tegemoetkoming voorzien voor Dove studenten, naar analogie met de voorzieningen voor studenten met een fysieke beperking.

Volwassenenonderwijs

Er is geen enkele volwassenenopleiding in Vlaanderen toegankelijk voor Dove volwassenen omdat men geen recht heeft op tolkondersteuning in deze settings. Fevlado klaagt dit aan als discriminatie en wil hiervoor een oplossing.

Anderstalige Doven in Vlaanderen worden momenteel uitgesloten wat betreft onderwijs en vorming. Deze doelgroep kan nergens in Vlaanderen terecht en Fevlado eist hiervoor een oplossing.

Deze tekst is een samenvatting van de Fevlado - Visietekst Onderwijs, 2005